

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS

Dr. STASYS TUMĖNAS

NAUJIENLAIŠKIS

Nr. 9 (20) 2018-10-18

Gerbiamieji šiauliečiai,

prasidėjo ne tik nauji mokslo metai mokyklose, bet ir naujojo politinio sezono metas LR Seime. Prasidėjo neramiai, nes ypač nelengvas ruduo pedagogų bendruomenei. Kilo bruzdesys dėl skubotai priimtose etatinio mokytojų apmokėjimo tvarkos, skrieja nepasitenkinimo strėlės, adresuotos Lietuvos švietimo strategams, ypač ministrei Jurgitai Petrauskienei, kuri iš visų tribūnų kartoja vis tas pačias trafaretines frazes apie pokyčius, iššūkius, kokybės siekimą. Bet ji neįtikina nei mokytojų, nei vadovų, nei dalies politikų, nei tuo labiau visuomenės. Visi sutinka, kad permainingai reikia, bet akivaizdu ir tai, kad buvo paskubėta, tinkamai nepasiruošta. Mano galva, galima buvo išbandyti naująją tvarką keliose pilotinėse savivaldybėse, susitarti su visomis, o ne tik su keliomis profsąjungomis. Deja, Seime nulemia ne viena nuomonė, bet daugumos, kuri šįkart ir nugalėjo. Pedagogams linkiu kantrybės ir primenu, kad ne politikai, o Mokytojai išmoko vaikus atrasti knygą ir pasaulį, suvokti žmogaus ir bendruomenės vertę. Todėl nestebina net ir tai, kad beveik visuose renginiuose, kuriuose dalyvavau, buvo diskutuojama aktualia – mokytojų etatinio apmokėjimo tema. Tai išties ypač opus klausimas.

Ruduo pažėrė daugybę spalvingų renginių Šiauliuose. Turėjau galimybę pasidžiaugti ir pasveikinti net kelių visuomeninių organizacijų žmones, kurie pasikvietė į savo organizuojamus tradicinius renginius. Netrūko progų pasidžiaugti Šiaulių miesto menininkų parodomis, koncertais. O rugsėjo pradžioje nugriaudėjo „Šiaulių dienos 2018“. Jos parodė, kad Šiauliai juda į priekį ir verslo, ir meno, ir mokslo, ir kultūros, ir savivaldos srityse. Ne veltui naujuoju miesto garbės piliečiu šiais metais tapo verslo atstovas Stanislovas Grušas, remiantis ir kultūros renginius. Iš pagrindų kapitaliai tvarkomos ne tik gatvės, šaligatviai, bet ir Kultūros centras, o Valstybinis Šiaulių dramos teatras ne tik atvėrė duris po remonto, bet ir pristatė daug diskusijų sulaukusią naujojo sezono premjerą. Šiaulius aplankė ir Kultūros ministrė Liana Ruokytė-Jonsson, įsitikinusi, kad Šiauliai yra gyvas, kuriantis ir ateitį turintis Šiaurės Lietuvos kultūros centras.

Prasidėjo intensyvus darbas ir LR Seimo Kultūros komitete, kur buvo svarstomas klausimas dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko rinkimų. Juo buvo išrinktas Mantas Martišius. Toliau diskutuojama dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nuostatų pakeitimo,

Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo, artėja apsisprendimo momentas dėl valstybės paramos žiniasklaidai naujojo modelio patvirtinimo.

Daug dėmesio Seime skiriama valstybės istorinės atminties darbams, iškilų mūsų žmonių jamžinimui.

Nerimastingas, bet įdomus ruduo, keliantis daugybę minčių, pretekstų diskusijoms, pamąstymams.

BENDRAUKIME!

ŠIAME NUMERYJE SKAITYKITE

Kodėl lankiausi Kauno Maironio universitetinėje gimnazijoje.....	3
Šiauliai tampa kultūros židiniu.....	6
Kokia dovana pasiekė Šiaulių miesto sanatorinę mokyklą.....	8
Lietuvos Respublikos tautinio paveldo produktų įstatymo straipsnių pakeitimai.....	10
Kodėl verta perskaityti šias knygas.....	10
Ką mums spalio mėnesį primena kalendorius.....	11
Signataras, sukaupęs didžiulį retų spaudinių rinkinį Lietuvos istorijos tematika.....	14
Kas didesnis lietuvis.....	15

SEIMAS

Apie mano pareigas Lietuvos Respublikos Seime galite paskaityti internetinėje svetainėje: http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=8801&p_k=1&p_a=seimo_narys&p_asm_id=79154.

2018 m. rugsėjo 12 d. Seime susitikau su gyvūnų apsaugos organizacijos „Tušti narvai“ atstovėmis, aptarėme kailinių žvėrelių fermų problematiką. Vadovė Gabrielė Vaitkevičiūtė išdėstė keblumus, akcentavo viešąjį interesą, pristatė LR Seime registruosimą įstatymo projektą, kuris uždraustų gyvūnus auginti ir žudyti tik dėl kailio pereinamuoju laikotarpiu. Įstatymo projektu bus siekiama uždrausti laikyti, veisti ir (ar) žudyti gyvūnus dėl vienintelio ar pagrindinio tikslo – gauti kailį. Manau, kad ši iniciatyva vertinga, tačiau būtina išklausti ir kitą pusę – kailinių žvėrelių augintojus, kurių Lietuvoje yra gerokai daugiau negu 1000. Nesu šios srities specialistas, bet man kyla klausimas, kodėl auginti ir žudyti žvėrelius dėl mėsos galima, o dėl kailiukų – ne? Laušiu specialistų nuomonės.

2018 m. rugsėjo 12 d. dalyvavau Kultūros komiteto posėdyje. Jame nagrinėjome šiuos pagrindinius klausimus: 1) Dėl Kultūros ministerijos prioritetinių darbų Seimo V (rudens) sesijai; 2) Dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“; 3) Komiteto 2018 m. V (rudens) sesijos darbo plano projektas; 4) Komiteto 2018 metų IV (pavasario) sesijos veiklos ataskaitos projekto svarstymas ir tvirtinimas; 5) Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pareiškimo.

Atkreipčiau Jūsų dėmesį į LR Seimo V (rudens) sesijos darbų programos prioritetus:

„1. 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių, 2019 metų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto ir 2019 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto tvirtinimas.

2. Tolesnis socialinės atskirties mažinimas, įgyvendinant kompleksines priemones (paramos būstui įsigijimas ir nuoma, vaiko pinigai ir kt.).

3. Demografijos, migracijos ir integracijos 2018–2030 metų strategijos priėmimas ir įgyvendinimas.

4. Neįgaliųjų integracija ir tinkamos jiems paramos užtikrinimas. Socialinių įmonių veiklos teisinio reglamentavimo tobulinimas.
5. Sveikatos priežiūros paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas.
6. Aukštųjų mokyklų valdymo bei studijų finansavimo modelio tobulinimas.
7. Vietos savivaldos ir bendruomenių stiprinimas.
8. Valstybės energetikos ir transporto sektoriaus efektyvinimas.
9. Korupcijos mažinimas ir skaidrumo užtikrinimas.
10. Valstybės gynybos užtikrinimas.“

(Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/6e2d4c70b10711e8aa33fe8f0fea665f?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=7470c49a-f9e9-424d-8d8e-af8c7bdb16ad>).

Kodėl lankiausi Kauno Maironio universitetinėje gimnazijoje

2018 m. rugsėjo 12 d. – išvažiuojamajame Seimo Valstybės istorinės atminties komisijos posėdyje Kauno Maironio universitetinėje gimnazijoje (1920–1927 metais čia posėdžiavo Lietuvos Respublikos Seimas). 1913 m. gimnaziją baigė Nepriklausomybės Akto signataras, Steigiamojo Seimo atstovas Kazys Bizauskas. Mokykloje mokėsi Kazimieras Jaunius, Kazys Lozoraitis, Jonas Mačiulis-Maironis, Marija Gimbutienė.

Gimnazijos direktorė Daiva Garnienė pristatė gimnaziją, įvardijo lūkesčius, priminė gimnazijos svarbą mūsų Valstybės naujai istorijai. Juk joje dirbo net keli Seimai. Daugelis valdininkų, politikų po 1990-ųjų tik žadėjo inicijuoti gimnazijos pastato renovacijos darbus, bet atėjo metas pagaliau padirbėti.

Posėdyje ne tik susipažinta su gimnazija, aptartas pasirengimas Steigiamojo Seimo 100-mečiui 2020 metais. Komisijos nariai nutarė kreiptis į LR Vyriausybę, į Finansų ministeriją, kad būtų skirtas tikslinis finansavimas šios gimnazijos patalpoms renovuoti, kad jos atitiktų 1920–1927

metų dvasią. Taip pat svarstyta aktualus klausimas „Dėl Komisijos veiklos plano 2018 m. rugsėjo–gruodžio mėn.“

Posėdis Kauno Maironio universitetinėje gimnazijoje buvo vaisingas. Kauno Maironio universitetinės gimnazijos nuotrauka.

2018 m. rugsėjo 19 d. dalyvavau Kultūros komiteto posėdyje, kur svarstėme: 1) Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko rinkimų; 2) Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nuostatų pakeitimo; 3) Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas. Vėliau vyko darbo grupės dėl valstybės paramos žiniasklaidai posėdis.

Autoriams aktualus yra siūlymas pakeisti Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip: „9. 25 procentai Vyriausybės nustatyta tvarka surinkto kompensacinio atlyginimo paskirstomi taip: 1/5 dalis skiriama Įstatymo 78 straipsnio 3 dalyje numatytoms teisių gynimo priemonėms finansuoti; 2/5 dalys skiriamos autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos programai, iš kurios nefinansuojamos kolektyvinio administravimo organizacijų vykdomos autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos priemonės; 2/5 dalys skiriamos kolektyvinio administravimo organizacijų vykdomoms kūrybinėms ir (ar) šviečiamosioms programoms, dėl kurių sprendimus priima jų visuotinis narių susirinkimas Įstatymo 72¹ straipsnio numatyta tvarka.“

(Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/713b60b093c411e8aa33fe8f0fea665f?positionInSearchResults=1&searchModelUUID=45c00966-eb3b-4d2a-8103-e5837bc24163>).

2018 m. rugsėjo 19 d. – Valstybės Istorinės atminties komisijos posėdyje nagrinėjome klausimą „Dėl Zigmo Vaišvilos rašte nurodytų aplinkybių“. Nuspręsta išnagrinėti signataro Z. Vaišvilos rašte išdėstytus faktus dėl a. a. Vincento Sladkevičiaus, aktorius Donato Banionio, prof. Sauliaus Sondeckio apšmeižimo įvertinimo. Bus kreipiamasi į Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrą dėl rašte paminėtų faktų ir įvykių, kad ateityje tokie galimai nepamatuoti, dokumentais neparemti išpuoliai nebesikartotų.

2018 m. rugsėjo 25 d. – Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pasitarime. Aptarėme LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos artėjančios savaitės (spalio 9–12 d.) darbotvarkės klausimus, kelionės į Seinus, Suvalkus, Punską darbotvarkės detales.

2018 m. rugsėjo 26 d. – Kultūros komiteto posėdyje, kuriame nagrinėti trys klausimai: 1) Seimo nutarimo „Dėl Manto Martišiaus atleidimo iš Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pavaduotojo pareigų ir dėl Manto Martišiaus paskyrimo Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininku“ projektas; 2) Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2, 3, 5, 6, 7, 12, 22 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas; 3) Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78, 81 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas.

2018 m. rugsėjo 25 d. Seime įregistravau du mano parengtus įstatymų projektus: 1) Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 1, 2, 4, 7, 13 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą Nr. XIIP-2588 (prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/c8847900c0a211e883c7a8f929bfc500>); 2) Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 2, 7, 8, 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIP-2587 (prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/5fe97350c0a211e883c7a8f929bfc500>). Kviečiu Jus teikti pasiūlymus ir pastabas!

2018 m. rugsėjo 26 d. – susitikime-diskusijoje „Vizualinė Sąjūdžio istorija: pamatyti nematomą“. Susitikome su 1988–1990 metų Sąjūdžio akimirkas įamžinusiiais fotografais ir žurnalistais. Buvo pasidalyta prisiminimais, į istorinius įvykius pažvelgta iš šių dienų pozicijų, kalbėta apie istorinės atminties išsaugojimą ateinančioms kartoms. Visus pasveikino mano kolega, Seimo Valstybės istorinės atminties komisijos pirmininkas prof. Arūnas Gumuliauskas. Didžiulį darbą, rengdama šią konferenciją, nuveikė Sąjūdžio metraštininkė, LR Seimo darbuotoja Angonita Rupšytė. Man, kaip šiauliečiui, buvusiam Sąjūdžio Šiauliuose leisto laikraščio „Krivulė“

Su A. Rupšyte ir Šiaulių Sąjūdžio aktyvistais konferencijoje Seime. S. Tumėno nuotrauka.

darbuotojui ir straipsnių autoriui, ypač malonu buvo susitikti su šiauliečiais, stovėjusiais prie Sąjūdžio ištakų Šiauliuose: Irena Vasinauskaite, Algirdu Kulikausku, fotometraštininku Romualdu Struoga. Konferencijos metu buvo akcentuota, kad Šiauliuose atminimo lentomis, kitais žymenimis deramai įamžintos Sąjūdžio laikų vietos, kur vykdavo susirinkimai, akcijos, mitingai.

2018 m. rugsėjo 25 d. LR Seime pagerbtas Tėvo Stanislovo atminimas. Šiais metais minimos Jo gimimo 100-osios metinės. Seime atidaryta šiaulietės žurnalistės, publicistės, rašytojos Vitalijos Morkūnienės fotografijų paroda „Paberžės giedantys daiktai“. Vitalija daug metų bendravo su Tėvu Stanislovu, sėmėsi iš Jo dvasinės stiprybės ir kūrybos galių. Jos asmeninės patirtys išguldytos Vitalijos knygoje. Tėvas Stanislovas rasdavo laiko išklausti kiekvieną. Kaip prisimena Vitalija, jaunystėje ji neišdrįso užkalbinti Tėvo Stanislovo, tik gerokai vėliau ilgai užrašinėjo ir įrašinėjo Jo išsakytas mintis, kurias publikavo knygoje „Pokalbiai Tėvo Stanislovo celėje“ (2018).

V. Morkūnienės fotografijose dominuoja įtaigios detalės, žavi erdvinė kompozicija, atverianti galimybę atsiskleisti minčiai. Darbuose užfiksuotos detalės, daiktai tarsi sugyventi, jauste jaučiama čia gyvenusio, dirbusio ir pėdsaką Kėdainių krašte ir mūsų visų sąmonėse palikusio Tėvo Stanislovo aura.

Parodos atidaryme dainavo operos dainininkas Liudas Mikalauskas, kuris pristatė specialiai parengtą meninę programą (akompanavo V. Lukošius).

Linkiu švietimo institucijų, bibliotekų, muziejų darbuotojams kreiptis į autorę V. Morkūnienę ir prisidėti, kad ši vertinga paroda keliautų po Lietuvą.

Vitalija Morkūnienė Seime pristato savo fotografijų parodą. S. Tumėno nuotrauka.

ŠIAULIŲ MIESTAS

2018 m. rugsėjo 1 d. dalyvavau Mokslo metų atidarymo šventėje Šiaulių sanatorinėje mokykloje. Ši mokykla ypatinga, nes čia mokosi, gydomi vaikai ne tik iš Šiaulių, bet ir iš aplinkinių rajonų. Mokyklos bendruomenė – tarsi šeimyna, kur svarbu, kad dirbtų ir sugyventų ir mokytojai, ir gydytojai, masažuotojai, kineziterapeutai, baseino, bendrabučio darbuotojai. Taigi visa komanda, kuriai ir palinkėjau gyventi bendrystės dvasia.

Nepakanka pasidžiaugti, kad mokykloje dirba puikūs darbuotojai. Kartais reikalinga pagalba, rūpestis ir iš šalies. Galvoju, kad šventės proga gera žinia mokyklos kolektyvui buvo išgirsti ir pamatyti, kad mokyklą pasiekė naujutėlaisis „geltonasis autobusiukas“, kuris neabejotinai būtinas mokiniams, susiduriantiems su judėjimo negalia. Paprastai tokie autobusiukai (kasmet apie 150) skiriami provincijos mokykloms pavėžėti mokinius iš atokesnių vietovių. Gerai, kad Švietimo ir mokslo ministerijos atstovai suprato, jog autobusiukas Šiaulių mieste esančiai mokyklai ypač reikalingas, nes joje mokosi ir gyvena daugiausia iš viso Šiaulių regiono atvykstantys vaikai.

Mokyklą pasiekė taip ilgai lauktas „geltonasis autobusiukas“.

Sveikinu Šiaulių sanatorinės mokyklos bendruomenę naujų Mokslo metų proga.

S. Tumėno archyvo nuotraukos.

2018 m. rugsėjo 1 d. – Mokslo ir žinių šventėje Ch. Frenkelio vilos parke. Čia vyko jau tradicine tapusi Šiaulių miesto mero Artūro Visocko pamoka miesto moksleiviams, kurioje meras žaismingai priminė miesto ir visos Lietuvos istoriją, akcentavo, kad būtina prisiminti mūsų miesto auklėtinius, prisidėjusius prie Lietuvos valstybės atstatymo 1918 metais. Renginyje koncertavo gabusis, kūrybiškasis Šiaulių jaunimas.

2018 m. rugsėjo 6 d. – Šiaulių pramonininkų asociacijos organizuojamoje konferencijoje „Pasaulį kuria ir keičia lyderiai“, kurioje dalyvavo ir Ūkio ministras Virginijus Sinkevičius. Siūlau Jums atkreipti dėmesį į Lietuvos pramonininkų konfederacijos vykdomosios direktorės Linos Minderienės renginyje pasakytus žodžius: „Gera žinoti, kad Šiaulių regionas ne tik seka savo giliomis pramonės tradicijomis. Šiandien veržlūs ir inovatyvūs Šiaulių verslai ir jų vedliai gyvena tuo, kuo alsuoja pažangiausios pasaulio bendrovės – ketvirtosios pramonės revoliucijos iššūkiais. Technologinių lūžių amžiuje ypatinga svarba tenka dialogui. Mūsų, Lietuvos pramonininkų konfederacijos, užduotis ir mano darbų prioritetas – puoselėti visų pusių dialogą. Tam kad verslo bendruomenei taptų lengviau kalbėtis su politikais apie valstybės ateitį, jos vystymo kelią ir kasdienes problemas.“ (Prieiga per internetą: <http://www.lpk.lt/siauliuose-pagerbti-nusipelne-verslo-bendruomenes-nariai/>).

*Šiaulių ir Lietuvos verslo atstovai tradiciškai pagerbė Chaimą Frenkelį.
R. Jurgaičio nuotrauka („Lietuvos žinios“).*

Šiauliai tampa kultūros židiniu

2018 m. rugsėjo 7 d. – susitikime su Kultūros ministre Liana Ruokyte-Jonsson, atvykusia į miesto šventę „Šiaulių dienos 782“. Šiauliuose viešėjusią ministrę pirmiausiai priėmė Šiaulių miesto meras Artūras Visockas. Pokalbyje dalyvaujant ir man, aptarta kultūros įstaigų situacija ir jų renovacijos procesai.

„Džiaugiuosi, kad atvykote, mūsų miestui tai labai svarbu. Visų šiauliečių vardu noriu padėkoti už finansavimą, skirtą Šiaulių kultūros centrui atnaujinti. Sukooperavus lėšas, visą pastatą tikimės atnaujinti per tikrai santykinai neilgą laikotarpį, darbai turėtų būti baigtis kitų metų vasarą“, – sakė Artūras Visockas.

Miesto ir ministerijos vadovai taip pat diskutavo dėl naujų koncertinių salių poreikio ir sostinėje, ir regionuose. Anot kultūros ministrės, kaimyninėse Baltijos valstybėse tokių objektų yra ir ne po vieną, o Lietuva suvėlavo ir kol kas lėšos tokių salių statybai nėra planuojamos.

Šiaulių miesto meras su Liana Ruokytė-Jonsson taip pat aptarė ir į Kultūros paveldo sąrašą įtrauktų objektų situaciją. A. Visockas tvirtino manąs, kad kai kurie objektai Šiauliuose tikrai neturėtų turėti tokio statuso: „Yra pastatas, kuris tik prieš Šiaulių menų inkubatoriaus projekto įgyvendinimą buvo galbūt net dirbtinai įtrauktas į kultūros paveldo sąrašus, kartu – ir dalis aplinkinės teritorijos. Dabar turime bėdų dėl to pastato išlaikymo, papildomų rūpesčių turi aplink įmonės įkūrę verslininkai.“

Po susitikimo Savivaldybėje ministrė Liana Ruokytė-Jonsson lankėsi Valstybiniame Šiaulių dramos teatre, Šiaulių „Aušros“ muziejuje, apžiūrėjo kitus meno ir kultūros objektus, atidarė tarptautinį bigbendų festivalį prie Talkšos ežero, vakare dalyvavo miesto šventės „Šiaulių dienos“ renginiuose, mero A. Visocko kuruojamame vakare „Saulėje“, kur Stanislovui Grušui buvo įteiktos miesto garbės piliečio regalias.

„Labai džiugina, kad čia kultūrai tikrai skiriama vis daugiau dėmesio ir Šiauliai tampa tikru kultūros židiniu. Valdžios sąmoningumą aiškiai galime matyti pagal tai, kaip vertinami fundamentiniai dalykai, o kultūra tikrai yra visa ko pagrindas“, – kalbėjo ministrė Liana Ruokytė-Jonsson.

*Kultūros ministrė Liana Ruokytė-Jonsson lankėsi rekonstruotame Valstybiniame Šiaulių dramos teatre.
S. Tumėno archyvo nuotrauka.*

2018 m. rugsėjo 8 d. – Šiaulių miesto gimtadienio renginiuose. Jie buvo įdomūs, kūrybingi, saviti, ir tai liudija, kad Šiauliai keičiasi, turi ką parodyti kitiems, o svarbiausia, kad patys miestiečiai atranda savo miesto istoriją, kultūrą, paveldą.

2018 m. rugsėjo 8 d. – Kornelijaus Užuto retrospektyvinės tapybos bei skulptūros parodos „Nenuskintas sodas“ atidaryme Šiaulių universiteto dailės galerijoje. Menininkas mėgsta improvizuoti, džiazuoti tapyba, spalvomis, skulptūromis. Parodoje buvo visko – ir muzikos, ir žodžių, ir jautrių žvilgsnių. Jautėsi, kad Kornelijus gyvena atkurtos Lietuvos šimtmečio minėjimų dvasia ir reflektuoja istoriją per asmenybių portretus, kurie jo darbuose būna netikėti, ne tie, kuriuos mes esame pripratę matyti mokykliniuose vadovėliuose.

Padėkojau Kornelijui už dovanas Šiauliams ir visai Lietuvai. Pastebėjau, kaip nuoširdžiai ir natūraliai spindėjo ne tik jo tėvelio, artimųjų akys – spindėjo visų susirinkusiųjų veidai. Tai ir yra didžiausias meno ir kūrejo įvertinimas.

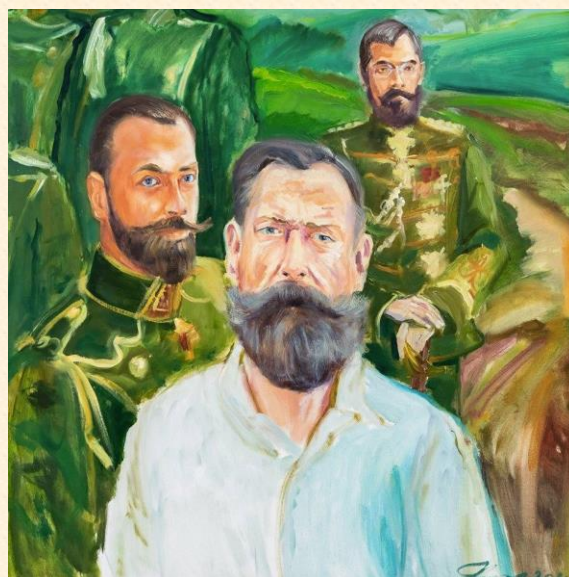

*Šiaulių miesto šventėje dalyvavo bendraminčiai.
S. Tumėno archyvo nuotraukos.*

Dailininkas Kornelijus Užotas visus pakvietė į „Nenuskintą sodą“. Kur sodriuose dailininko paveiksluose netikėtai atgyja net istorinės asmenybės.

S. Tumėno archyvo nuotraukos.

Kokia dovana pasiekė Šiaulių miesto sanatorinę mokyklą

2018 m. rugsėjo 14 d. lankiausi Šiaulių miesto sanatorinėje mokykloje. Tą dieną mokykla, vadovaujama direktorės Lijanos Giedraitienės, dar kartą pasidžiaugė specialiu mokykliniu autobusiuku. Naują transporto priemonę, Šiaulių miesto savivaldybės ir mano prašymu, įstaigai skyrė Švietimo ir mokslo ministerija. Mokyklos bendruomenę pradžiuginusioje šventėje dalyvavo Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Gintautas Sitnikas, Švietimo skyriaus vedėja Edita Minkuvienė. Mokyklos ugdytiniai iš Pakruojo, Radviliškio, Kelmės, Naujosios Akmenės ir kitur, pristatė autobusuką ir perdavus dokumentus, tuojau išvyko į pirmąją pažintinę kelionę.

*Įteikiame dokumentus ir transporto priemonės raktelius mokyklos bendruomenei.
V. Lebedžio nuotraukos.*

2018 m. rugsėjo 28 d. – Šiaulių bendrijos „Artis“ minėjime. Kartu su Šiaulių miesto nevyriausybinėmis organizacijomis sveikinome miesto širdininkų klubą, pažymėjusį savo gyvavimo 20-metį. Klubui jau daug metų vadovauja aktyvi visuomenininkė Genovaite Čekatauskiene. Sveikindamas klubą palinkėjau ne tik gero kraujospūdžio ir sveikatos, bet ir į klubą įtraukti tuos Šiaulių žmones, kurie dalija širdies šilumą, jautrumą, atidą kitiems. Juk ir klubo šūkis „IŠ ŠIRDIES Į ŠIRDĮ“ tai daryti įpareigoja.

*Iš širdies į širdį.
Dėkoju veikliajai ir kūrybingajai Genovaitei Čekatauskienei. S. Tumėno archyvo nuotraukos.*

2018 m. rugsėjo 28 d. – Valstybinio dramos teatro 88-ojo sezono atidaryme. Šiaulių teatralus ir miestiečius pagerbė Kultūros ministrė Liana Ruokytė-Jonsson, stebėjusi premjerinį spektaklį „Mindaugas“ (rež. Nikolas Darnštadt). Ministrė nuoširdžiai pasveikino visus susirinkusius, negailėjo gražių žodžių drąšiam, netikėtam ir neordinariam „Mindaugui“, kvietė išnaudoti progą ir pakviesti kitus Lietuvos teatrus, gyvenančius rekonstrukcijų rūpesčiais, į Šiaulius.

Iš tiesų naujam gyvenimui prisikėlęs Valstybinis Šiaulių dramos teatras nustebino ne tik naujomis patalpomis, techninėmis scenos galimybėmis, bet ir kūrybiniais užmojais. Sveikindamas teatralus sakiau, kad atėjau į „Mindaugą“, o radau Valstybinį Šiaulių dramos teatrą. Linkėjau neprarasti kūrybinės drąsos, pamąstyti apie interpretacijos ribas, o svarbiausia – išlikti kultūros židiniu Šiaurės Lietuvoje.

Valstybinis Šiaulių dramos teatras sulaukė pagyrų ir netikėtų palinkėjimų. N. Brazausko nuotrauka.

RINKĖJAI

Vykdydamas Seimo nario pareigas ir tesėdamas duotus pažadus, priimu rinkėjus pirmadieniais nuo 10 val. iki 12 val. Seimo nario biure Šiauliuose, Aušros al. 15, I aukšte. Išankstinė registracija: mob. 8 612 02 941, el. p. nerijus.brazauskas@lrs.lt arba mob. 8 612 04 056, el. p. aida.striaukaite@lrs.lt. Mano padėjėjai Jus užregistruos, o aš galėsiu Jus priimti ir išklausti.

Jeigu pageidaujate kreiptis į mane asmeniškai, tai galite padaryti: tel. (8 5) 239 6615 (mano kabinetas Vilniuje), mob. 8 668 42 143, el. p. Stasys.Tumenas@lrs.lt.

Lietuvos Respublikos tautinio paveldo produktų įstatymo straipsnių pakeitimai

Plėsdamas Jūsų teisinį žinojimą, šįkart siūlau atkreipti dėmesį į „Lietuvos Respublikos tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. X-1207 2, 4, 5, 7, 10, 14, 15, 20 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymą“, reglamentuojantį Žemės ūkio ministerijos ir Agentūros funkcijas tautinio paveldo produktų valstybinės apsaugos srityje, tradicinių amatų neformaliojo mokymo programų sertifikavimą, informacijos apie tautinio paveldo produktų sertifikatų, tradicinių amatų meistro pažymėjimų ir tradicinių amatų neformaliojo mokymo programų sertifikatų išdavimą skelbimą ir jų priežiūros vykdymą ir kt. (Visas įstatymas prieigoje internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/afc3aec0697411e8b7d2b2d2ca774092?positionInSearchResults=22&searchModelUUID=04a2abdd-9e08-4fd2-ab32-e27b83cc5fbb>; įsigalioja 2018-10-01; Įstatymo 10 straipsnio 2 dalis įsigalioja 2018-06-12).

REKOMENDACIJA

Rekomenduoju Jums perskaityti Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijos parengtą knygą „Šiaulių berniukų gimnazija XIX a. II pusė – XX a. I pusė: fotografijų albumas“ (Šiauliai: Šiaulių Juliaus Janonio gimnazija, 2018) ir Guy Debord'o – „Spektaklio visuomenė“ (Kaunas: Kitos knygos, 2006).

Kodėl verta perskaityti šias knygas

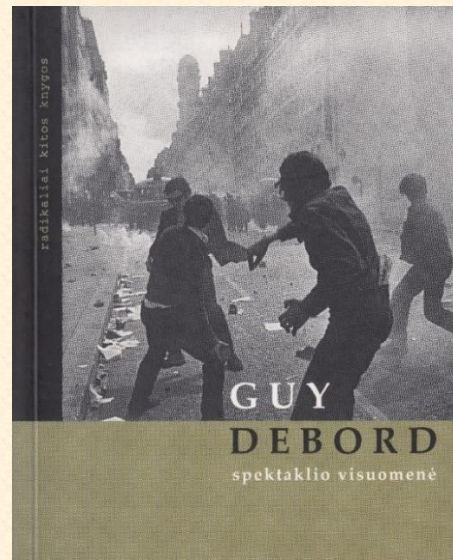
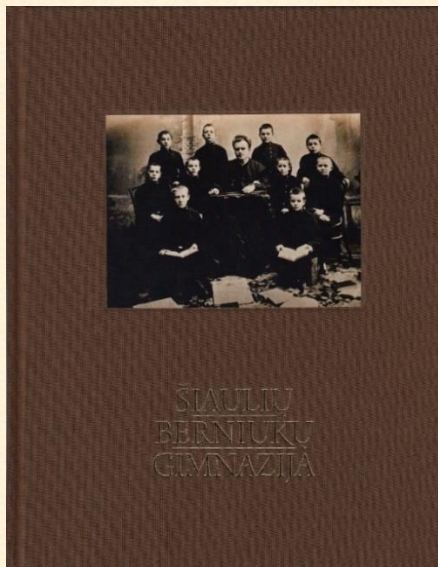
Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijos išleistas fotografijų leidinys Jus supažindins su šios švietimo įstaigos 100 metų istorija, jos mokiniais ir kasdienybės kultūra (pamokomis, šventėmis, laisvalaikiu).

„Ir šiandien mes galime daug pasimokyti iš to laiko, kai buvo siekiama, kad jaunas žmogus ugdytųsi ne tik mokykloje, bet ir šeimoje, visuomenėje. Ypač svarbus buvo mokytojas, jo autoritetas – tai mokytojas galėjo padėti jaunam žmogui suprasti, kas žemėje yra amžina ir kas laikina“ (Rimas Budraitis).

Simboliška, kad knygą labai skoningai, profesionaliai, atsakingai parengė buvęs jos auklėtinis Vilmantas Dambrauskas, o jos išleidimą finansavo kitas auklėtinis mecenatas iš Australijos a. a. Kazimieras Butkus.

Mąstytojas Guy Debord'as knygoje savitai apmąsto dvi teatralizacijos formas, socialinius santykius, reprezentacijas, materializuotą ideologiją, prekę kaip spektaklį, laiką ir istoriją, neigimą ir vartojimą kultūroje.

„Išsklaidyta teatralizacija lydi prekių gausą ir šiuolaikinio kapitalizmo nesutrikdytą plėtotę. Kiekviena atskirai imama prekė čia pateisinama visų objektų gamybos galybės vardu, galybės, kurios užtariamuoju katalogu ir yra spektaklis“ (Guy Debord'as).

ŠIAULIŲ ATMINTINOS DATOS

Ką mums spalio mėnesį primena kalendorius

Spalis (2018 m.)

1 d. – 30 metų, kai 1988 m. Šiauliuose, Saulės laikrodžio aikštėje, surengta teatralizuota Kalbos šventė.

3 d. – 85 metai, kai 1933 m. Meškučiuose (Alytaus r.) gimė žurnalistas, publicistas **Sigitas Blėda**. 1961–1991 m. laikraščio „Tiesa“ korespondentas Šiaulių regionui, 1991–1994 m. dienraščio „Šiaulių naujienos“ redaktorius, 1994–1996 m. laikraščio „Diena“ korespondentas Šiaulių zonai. Mirė 2011 m. Šiauliuose.

3 d. – 20 metų, kai 1998 m. Gytariuose atidarytas Žemdirbių turgus.

5 d. – 90 metų, kai 1928 m. Gailaičiuose (Kelmės r.) gimė pedagogė, kultūros veikėja **Jadvyga Kauneckienė**. Nuo 1988 m. gyveno ir dirbo Šiauliuose, nuo 1992 m. knygų leidyklos „Saulės delta“ vadovė. Mirė 2017 m. kovo 9 d. Šiauliuose.

6 d. – 145 metai, kai 1873 m. Rygoje (Latvija) gimė visuomenės veikėjas, Šaulių sąjungos steigėjas ir pirmininkas, lietuviškos spaudos platintojas **Vladas Putvinskis**. Mokėsi Šiaulių gimnazijoje. Mirė 1929 m. Kaune.

7 d. – 120 metų, kai 1898 m. Navikuose (Zarasų r.) gimė teisininkas, valstybės ir visuomenės veikėjas **Alfonsas Pimpė**. 1937–1939 m. buvo Šiaulių apskrities viršininkas. Mirė 1994 m. Čikagoje (JAV).

7 d. – 115 metų, kai 1903 m. Šiauliuose gimė architektas, dailininkas **Algirdas Šalkauskas**. 1921 m. baigė Šiaulių berniukų gimnaziją. Mirė 1979 m. Toronte (Kanada).

11 d. – 90 metų, kai 1928 m. Šiauliuose gimė smuikininkas, dirigentas, pedagogas, profesorius, Šiaulių miesto garbės pilietis **Saulius Sondeckis**. 1946 m. baigė Šiaulių J. Janonio vidurinę mokyklą. Mirė 2016 m. vasario 3 d. Vilniuje.

12 d. – 85 metai, kai 1933 m. Šiauliuose gimė vertėja **Romualda Zagorskienė**.

14 d. – 90 metų, kai 1928 m. Šiauliuose gimė inžinierius statybininkas, valstybės ir ūkio veikėjas **Romualdas Sakalauskas**. Baigė Šiaulių berniukų gimnaziją. Mirė 2015 m.

15 d. – 30 metų, kai 1988 m. Šiauliuose pradėtas leisti Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio laikraštis „Krivulė“. Ėjo iki 1990 m.

16 d. – 100 metų, kai 1918 m. Šiauliuose gimė architektas, habilituotas architektūros mokslų daktaras **Antanas Spelskis**. Mirė 1987 m. Železnovodske (Rusija).

18 d. – 55 metai, kai 1963 m. Šiauliuose gimė literatūros tyrinėtoja, pedagogė **Džiuljeta Maskuliūnienė**. 1986 m. baigė Šiaulių pedagoginį institutą. Nuo 1986 m. dėsto Šiaulių universitete.

17 d. – 85 metai, kai 1933 m. Šiauliuose gimė pedagogas, kultūros veikėjas **Ramojus Petrauskas**.

20 d. – 80 metų, kai 1938 m. Čečeliuose (Kupiškio r.) gimė poetė **Danutė Andrijauskienė**. Nuo 1960 m. gyveno ir dirbo Šiauliuose. Mirė 2018 m. Šiauliuose.

20 d. – 45 metai, kai 1973 m. Šiauliuose atidarytas Lengvosios atletikos maniežas.

22 d. – 80 metų, kai 1938 m. Gražaičiuose (Pakruojo r.) gimė fotografijos, televizijos ir kino kritikas, žurnalistas **Skirmantas Valiulis**. 1957 m. baigė Šiaulių J. Janonio gimnaziją. Kurį laiką dėstė Šiaulių universitete. Mirė 2011 m. Vilniuje.

24 d. – 110 metų, kai 1908 m. Šlapakiuose (Joniškio r.) gimė kultūros veikėjas, kraštotyrininkas, muziejininkas, esperantininkas **Vincas Vaitekūnas**. Nuo 1928 m. bendradarbiavo Šiaulių „Aušros“ muziejuje, nuo 1959 m. iki mirties buvo šio muziejaus vyr. mokslinis bendradarbis, Dailės skyriaus vedėjas. Mirė 1987 m. Šiauliuose.

27 d. – 95 metai, kai 1923 m. Šiauliuose pradėtas leisti mokslo, visuomenės ir literatūros žurnalas „Kultūra“. Ėjo iki 1941 m.

27 d. – 30 metų, kai 1988 m. Šiauliuose įsteigtas „Tremtinio“ klubas, vėliau tapęs Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga.

30 d. – 25 metai, kai 1993 m. įkurta Šiaulių vokiečių bendrija.

31 d. – 60 metų, kai 1958 m. Kelmėje gimė dailininkė tapytoja, pedagogė **Birutė Kuicienė**. Dirba Šiaulių Didždvario gimnazijoje.

31 d. – 45 metai, kai 1973 m. Šiauliuose mirė kompozitorius, chorvedys, pedagogas **Domas Andrulis**. Palaidotas Donelaičio g. kapinėse.

Šaltinis: „2018 metų Šiaulių atmintinų datų kalendorius“ (prieiga per internetą: <http://savb.lt/lt/krastieciai/virtualios-parodos/siauliu-atmintinu-datu-kalendorius/2018-metu-siauliu-atmintinu-datu-kalendorius/spalis/>).

LIETUVOS VALSTYBĖS KŪRĖJAI – 1918 M. VASARIO 16-OSIOS AKTO SIGNATARAI

Lietuvos Taryba, pasirašiusi 1918 m. vasario 16 d. valstybės Nepriklausomybės atkūrimo aktą. Iš kairės sėdi: Jonas Vileišis, Jurgis Šaulys, Justinas Staugaitis, Stanislovas Narutavičius, Jonas Basanavičius, Antanas Smetona, Kazimieras Šaulys, Steponas Kairys, Jonas Smilgevičius; iš kairės stovi: Kazimieras Bizauskas, Jonas Vailokaitis, Donatas Malinauskas, Vladas Mironas, Mykolas Biržiška, Alfonsas Petrulis, Saliamonas Banaitis, Petras Klimas, Aleksandras Stulginskis, Jokūbas Šernas, Pranas Dovydaitis. Vilnius, 1918 m. vasario mėn. Fotografas A. Jurašaitis. Lietuvos centrinis valstybės archyvas. A073-P0955.

ALEKSANDRAS STULGINSKIS

(1885–1969)

Gimė 1885 m. vasario 26 d. Raseinių apskrityje, Kaltinėnų valsčiuje, Kutalių kaime.

Mokėsi Kaltinėnų liaudies mokykloje. 1904 m. baigė keturias Liepojos (Latvija) gimnazijos klases, 1908 m. – Žemaičių kunigų seminariją Kaune. Metus tobulinosi Insbruko (Austrija) universiteto Teologijos filosofijos fakultete. Atsisakė išventinimo į kunigus. 1913 m. baigė Halės (Vokietija) universiteto Žemės ūkio institutą.

Pirmojo pasaulinio karo pradžioje buvo vienas Lietuvių draugijos nukentėjusiems dėl karo šelpti vadovų Vilniuje. Dėstė gamtos mokslus Lietuvių gimnazijoje, vadovavo Lietuvių pedagoginiams kursams, buvo Vilniaus daržų steigėjas.

1917 m. rugsėjo 18–22 d. dalyvavo Lietuvių konferencijoje Vilniuje. Išrinktas į Lietuvos Tarybą (vėliau – Valstybės taryba). 1918 m. vasario 16 d. pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą. Vadovavo Valstybės Tarybos Tremtinių ir belaisvių grąžinimo komisijai. Redagavo „Viensėdžio“ žurnalą, „Ūkininko“ laikraštį.

Vienas Lietuvių krikščionių demokratų partijos steigėjų, jos CK pirmininkas, Ūkininkų sąjungos steigėjas ir pirmininkas. II Mykolo Sleževičiaus (1918 12 26–1919 03 12) Ministrų kabinete – ministras be portfelio. III Prano Dovydaičio (1919 03 12–1919 04 12) Ministrų kabinete – Ministro Pirmininko pavaduotojas, vidaus reikalų, maitinimo ir viešųjų darbų ministras. IV Mykolo Sleževičiaus (1919 04 12–1919 10 7) Ministrų kabinete – žemės ūkio ir valstybės turtų ministras. 1919 m. vienas Ūkio bankų steigėjų.

Steigiamojo Seimo Pirmininkas ir einąs Prezidento pareigas. I Seimas (1922 m.) A. Stulginskį išrinko Lietuvos Respublikos Prezidentu, II Seimas jį perrinko Prezidentu (1923 06–1926 06). III Seimo Pirmininkas (1926 12 19–1927 04). Kai Prezidentas A. Smetona paleido III Seimą, A. Stulginskis siūlė nenutraukti demokratinės lietuvių visuomenės raidos ir skelbti naujus Seimo rinkimus. Jo siūlymą ignoruojant, 1935 m. kartu su buvusiu Prezidentu K. Griniumi, buvusiais premjerais paskelbė Pareiškimą Prezidentui A. Smetonai dėl gyventojų nepasitenkinimo, siūlydamas įvesti viešą valstybės lėšų naudojimo kontrolę, reikalaujamas laisvės spaudai, kuri būtų atsakinga tik teismui. 1927 m. iš politinio gyvenimo pasitraukė, tvarkė savo ūkį Kretingos valsčiaus Jokūbavo dvare. 1926–1941 m. buvo Pauliaus Dogelio gamybinio ūkio vedėjas, kooperatyvų „Lietūkis“, „Linas“ tarybų narys.

1941 m. birželio 13 d. okupacinės sovietų valdžios suimtas ir ištremtas į Krasnojarsko kraštą, į Rešiotus. 1952 m. nuteistas kalėti 25 metus, bet po 2 metų paleistas, dirbo Komijos ATSR sandėlininku Kvitkevos miškų pramonės ūkyje, agronomu Pezmago tarybiniame ūkyje. 1956 m. A. Stulginskiui leista grįžti į Lietuvą. 1957–1959 m. dirbo vyresniuoju moksliniu bendradarbiu Vytėnų sodininkystės daržininkystės bandymų stotyje.

Mirė 1969 m. rugsėjo 22 d. Kaune.

Parengė Aigustė Vykantė Bartkutė
(prieiga per internetą: http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=16286&p_k=1&p_t=168667).

JURGIS ŠAULYS

(1879–1948)

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras Jurgis Šaulys gimė 1879 m. gegužės 5 d. Balsėnų kaime (dab. Klaipėdos r.), valstiečių šeimoje. Nuo 1887 m. mokėsi Kaltinėnų parapijos daraktorių mokykloje, vėliau Palangos progimnazijoje. Palangoje įsitraukė į lietuvišką tautinę veiklą: dalyvavo lietuvių moksleivių būrelyje, tarp moksleivių platino laikraščius „Vienybė lietuvininkų“, „Žemaičių ir Lietuvos apžvalga“, „Aušra“.

1895 m. „Vienybėje lietuvininkų“ buvo išspausdinta pirmoji J. Šaulio publikacija. Tais pačiais metais, baigęs progimnaziją, jaunuolis įstojo į Vilniaus kunigų seminariją, bet už lietuviškų knygų platinimą ir tautinę veiklą 1899 m. buvo iš jos pašalintas. Nutrūkus studijoms, J. Šaulys prisidėjo prie Vilniaus lietuvių veiklos – rengė straipsnius J. Tumo-Vaižganto redaguojamiems laikraščiams „Tėvynės sargas“ ir „Žinyčia“. 1900–1901 m. organizavo slaptus lietuvių kalbos kursus. 1901 m. pradėjo bendradarbiauti su „Varpo“ leidėjais.

1902 m. vasarą dalyvavo Dabikinės dvare vykusiam varpininkų susirinkime, kur talkino rengiant Lietuvių demokratų partijos programą. Kartu su bendraminčiais sukūrė antkapinį paminklą „Varpo“ leidėjui, publicistui V. Kudirkai. Gyvendamas Tilžėje, 1903 m. redagavo „Varpą“, „Ūkininką“, „Naujienas“. Išvertė antikinių graikų rašytojų Sofoklio, Aischilo kūrybą. Domėjosi tėvynės priešistorė. Kartu su lenkų sociologu L. Krzywickiu dalyvavo Lietuvos piliakalnių archeologiniuose tyrinėjimuose, į lietuvių kalbą vertė ir spaudoje publikavo L. Krzywickio darbą apie Žemaitijos senovę.

1903 m. išvyko studijuoti ekonomiką Berno universitete. 1912 m. apgynė daktaro disertaciją. Studijų metais redagavo socialdemokratų periodinius leidinius „Naujoji gadynė“, „Skardas“, „Žarija“. Grįžęs į Lietuvą apsigyveno Vilniuje, dirbo Vilniaus- žemės banke. Buvo Lietuvių mokslo draugijos ir kitų tautinių organizacijų narys.

Pirmojo pasaulinio karo metais liko Vilniuje, priklausė Lietuvių draugijai nukentėjusiems dėl karo šelpti. Dalyvavo rengiant okupacinės valdžios atstovams ir užsienio valstybių vadovams lietuvių politikų įteiktus dokumentus, kuriuose reikalauta pripažinti Lietuvos politinį savarankiškumą. 1916 m. birželio mėn. J. Šaulys kartu su A. Smetona ir S. Kairiu buvo lietuvių tautos atstovai Trečiajame pavergtųjų tautų kongrese Lozanoje. Vienas iš 1917 m. rugsėjo 18–22 d. Vilniuje vykusios Lietuvių konferencijos rengėjų, išrinktas į Lietuvos Tarybą. Dirbo Tarybos generaliniu sekretoriumi, o nuo 1918 m. vasario mėn. – pirmuoju vicepirmininku. 1917 m. dalyvavo lietuvių konferencijose Stokholme ir Berne. 1918 m. vasario 16 d. kartu su kitais Tarybos nariais pasirašė nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo aktą.

1918 m. lapkričio 23 d. buvo paskirtas pirmuoju Lietuvos nepaprastuoju ir įgaliojuoju

ministru Vokietijoje, vėliau – Šveicarijoje, Italijoje. 1924 m. pasitraukė iš diplomatinės tarnybos, rūpinosi lietuviškų periodinių spaudinių rengimu ir leidyba Klaipėdos krašte, redagavo „Klaipėdos žinias“, „Lietuvos keleivį“, „Memeler Zeitung“. 1927–1946 m. tęsė darbą diplomatinėje tarnyboje: buvo nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotasis ministras Vatikane, Vokietijoje, Lenkijoje, Šveicarijoje. Sukaupė didžiulį retų spaudinių Lietuvos istorijos tematika rinkinį, dalį jų 1938 m. padovanojo Vytauto Didžiojo universitetui. Mirė 1948 m. spalio 18 d. Lugane (Šveicarija). Palaidotas Lugano miesto kapinėse.

Parengė Aigustė Vykantė Bartkutė
(prieiga per internetą: http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=16286&p_k=1&p_t=168668).

ŽINIASKLAIDA

Kas didesnis lietuvis

„Kas didesnis lietuvis? Apie pilietiškumą, lietuvių pasą ir raidyną“, *Šiaulių kraštas*, 2018 m. rugsėjo 19 d., prieiga per internetą: <http://www.skrastas.lt/?id=1537200999>.

NAUDINGOS NUORODOS

Kviečiu Jus stebėti, vertinti naujausią Šiaulių miesto, Lietuvos, Europos Sąjungos politinį, ekonominį, kultūrinį, socialinį etc. gyvenimą! *Žinokime, galvokime ir reaguokime:*

www.lrs.lt/; www.lrp.lt/; www.lrv.lt/; www.siauliai.lt/; www.lvzs.lt/; www.vkontrole.lt/; www.lmt.lt/;
www.lygybe.lt/lt/; www3.lrs.lt/pls/inter/vaikai; www.vlkk.lt/; www.plbe.org/; www.pljs.org/;
www.vsd.lt/; www.prokuraturos.lt/; www.stt.lt/; www.kt.gov.lt/; www.ekgt.lt/; www.oecd.org/;
www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_k=1&p_r=3829; www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=25380&p_k=1;
www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=48&p_k=1; www.sveikatostaryba.lt/; www.pazinkvalstybe.lt/;
www.lietuva.lt/100/; www.ec.europa.eu/commission/index_lt; www.europarl.europa.eu/about-parliament/lt; www.lrkmlrv.lt/lt/nemokamimuziejai; www.etatinis.lt/; <https://mo.lt/>.

MANO KOMANDA

Dirbti padeda draugiška ir kompetentinga komanda, kurios nariai yra: Nerijus (humanitarinių mokslų daktaras, literatūrologas, lektorius, mokslinių publikacijų autorius), Egidijus (specialiosios pedagogikos ir logopedijos magistras, lektorius, socialinių reikalų specialistas), Rasa (žurnalistikos magistrė, režisierė, renginių organizatorė, knygų autorė), Rita (teisės ir valdymo magistrė, teisininkė, socialinė pedagogė edukologė, lektorė, visuomenininkė), Aida (vadybos ir verslo administravimo magistrė, projektų vadovė, regioninės politikos ir švietimo specialistė).

KONTAKTAI

Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno kabineto adresas Vilniuje:

Lietuvos Respublikos Seimas
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
III rūmai 301 kabinetas
Tel. (8 5) 239 6615
El. p. Stasys.Tumenas@lrs.lt

Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno biuro adresas Šiauliuose:

Aušros al. 15, 76299 Šiauliai (I aukštas)

Padėjėjai-sekretoriai Vilniuje ir Šiauliuose:

Nerijus Brazauskas (Šiauliuose): mob. 8 612 02 941, el. p. nerijus.brazauskas@lrs.lt;

Egidijus Elijošius (Šiauliuose): mob. 8 612 03 532, el. p. egidijus.elijosius@lrs.lt;

Rasa Praninskienė (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6485, el. p. rasa.praninskiene@lrs.lt;

Aida Striaukaitė-Gumuliauskienė (Šiauliuose): mob. 8 612 04 056, el. p. aida.striaukaite@lrs.lt;

Rita Virbalienė (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6615, el. p. rita.virbaliene@lrs.lt.

Socialiniai tinklai:

<https://www.facebook.com/stasys.tumenas>

<https://www.facebook.com/Stasys.Tumenas.LRS/>

Naujienlaiškį parengė padėjėjai-sekretoriai: N. Brazauskas, R. Praninskienė, A. Striaukaitė-Gumuliauskienė.